

СУЧАСНИЙ СТАН ІТ-ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ТА ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглянуто та проаналізовано основні тенденції розвитку в ІТ-галузі як України, так і Вінницького регіону за 6 останніх років.

Ключові слова: ІТ-галузь; аналіз; суб'єкти господарювання; виробництво; реалізація; продукція.

Abstract

The paper considers and analyzes the main trends in the IT industry of both Ukraine and Vinnytsia region over the past 6 years.

Keywords: IT industry; analysis; business entities; production; realization; product.

Вступ

Поточний розвиток світової економіки характеризується переходом на новий рівень розвитку, де інформаційні технології є одним із основних засобів виробництва. Успішна діяльність у ІТ вимагає досить потужного інтелектуального потенціалу від працівників даної сфери, тому саме ІТ-галузь можна вважати однією із найбільш наповнених у розрізі розвитку та ефективного використання інтелектуального капіталу.

Питання, присвячені розвитку ІТ-галузі, досліджували у своїх працях такі відомі вчені та фахівці, як Brief A., Roztockі N., Weistroffer H., Герасимчук Довгань Л., В., Задорожнюк Н.О., Розанова Н. М., Романова О. Н., Козинець А., Котлер Ф., Кутова Н. Г. та інші дослідники.

Метою роботи є визначення кількості спеціалістів та аналіз сучасного стану виробництва ІТ-продукції в Україні та Вінницькому регіоні.

Результати дослідження

У грудні 2020 року ІТ Association Ukraine завершила дослідження репутації ІТ-галузі, результати якого підтвердили, що роль ІТ-галузі у житті країни є досить значною. Таку думку висловило та оцінило найвищими балами "4" і "5" 92 % студентів, 91 % оточення та 74 % ІТ-спеціалістів, від загальної кількості учасників дослідження. Крім того, ІТ-галузь України розвивається досить стрімкими темпами, даний розвиток схвалює 71 % ІТ-спеціалістів, 66 % студентів та 66 % оточення. При цьому, більшість студентів (74 %) та оточення (80%) вважають розвиток ІТ-індустрії в Україні стимулює й розвиток нових технологій, а представники ІТ-індустрії, в обличчі спеціалістів, бачать в цьому, першочергово, припливи інвестицій/валюти у країну (84 %), створення нових робочих місць (72 %), навчання молодих спеціалістів (65 %). Також, кожна цільова аудиторія, котра брала участь в опитуванні, корисним відмітила і те, що діяльність ІТ-галузі стимулює економічний розвиток країни [1].

Цікаво, що наряду із користю, прослідковується загрозлива поява проблем, ключовою з них, на думку оточення, студентів та ІТ-спеціалістів, є інтелектуальна міграція працівників за кордон. І дійсно, якщо розглядати у розрізі даної проблеми, то міждержавна міграція в Україні за 2020 рік становить 19 121 особи, однак кількість прибулих є вищою, ніж кількість вибулих на 7 240 [1-2].

Майбутній інтелектуальний капітал ІТ-підприємства формуватимуть здобувачі вищої освіти. Так, в Україні кількість випускників-бакалаврів за ІТ-спеціальностями, відповідно даним дослідження Д. Лебедева та І. Самоходського, у 2020 році склала 16 374 особи, з них 446 випускників (тобто 2,7 % від загальної кількості) - це випускники закладів вищої освіти у Вінницькому регіоні. Не дивлячись на загальне зменшення кількості випускників на 21 % за різними спеціальностями (у порівнянні з 2016 роком), частка випускників за ІТ-спеціальностями становить 8,5 % від загальної кількості випускників, що додатковий раз підтверджує розвиток ІТ-індустрії [3], а спеціальність 122 - Комп'ютерні науки входить до 10 найпопулярніших, займаючи, при цьому, 7-ме місце (29 тис. осіб / 2,7 %) [4].

На сьогоднішній день юридичні особи та ІТ-ФОПи в Україні зареєстровані та здійснюють діяльність за такими КВЕДами:

- 58.21 Видання комп'ютерних ігор.
- 58.29 Видання іншого програмного забезпечення.
- 62.01 Комп'ютерне програмування.
- 62.02 Консультування з питань інформатизації.
- 62.03 Діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням.
- 62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем.
- 63.11 Оброблення даних, розміщення інформації на вебвузлах і пов'язана з ними діяльність.
- 63.12 Вебпортали.
- 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.
- 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.
- 74.10 Спеціалізована діяльність із дизайну.

У Вінницькому регіоні, станом на 01 жовтня 2021 року, за вищеперерахованими КВЕДами нараховується, у загальному, 475 юридичних осіб. Першу трійку за популярністю очолюють КВЕДи: Комп'ютерне програмування; Консультування з питань комерційної діяльності; Надання інших інформаційних послуг н.в.і.у. [5].

Відповідно до статистичних даних Державної служби статистики України, станом на 2020 рік, в Україні було зареєстровано 233 279 ІТ-ФОПів. Кількість ІТ-спеціалістів у Вінницькому регіоні, зареєстрованих як ФОП, у 2020 році підвищилась майже на 89 % і становить 6 423 особи проти 3403 осіб у 2015 році, що свідчить про наростаючі темпи затребуваності ІТ-спеціалістів. Цікаво, що загальна кількість ФОПів у Вінницькому регіоні зменшується, однак кількість ІТ-ФОПів має тривалу тенденцію до зростання (рис. 1). Вінницький регіон за кількістю перебуває на 7-місці серед всіх регіонів України [6].

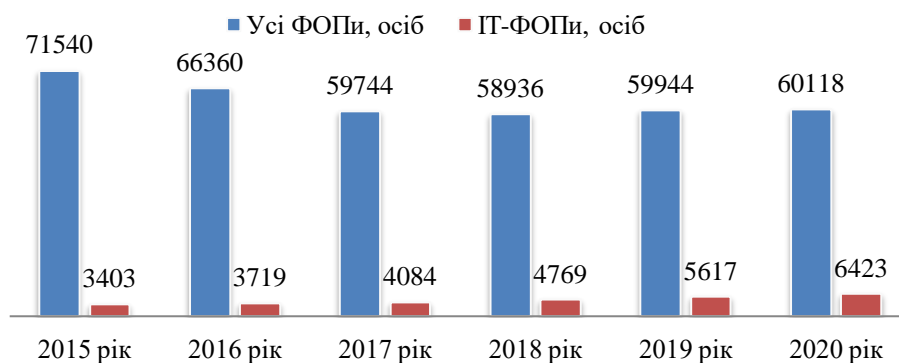

Рис. 1. Динаміка росту кількості ІТ-ФОПів у Вінницькому регіоні з 2015 по 2020 рік

Також в Україні та Вінницькому регіоні прослідковується позитивна тенденція і в об'ємах виготовлення та реалізації ІТ-продукції (товарів, послуг). Зокрема, у Вінницькому регіоні у 2020 році ІТ-ФОПи виготовили та реалізували ІТ-продукції майже на 5 млн грн, що на 390 % більше, ніж у 2015 році (рис.2).

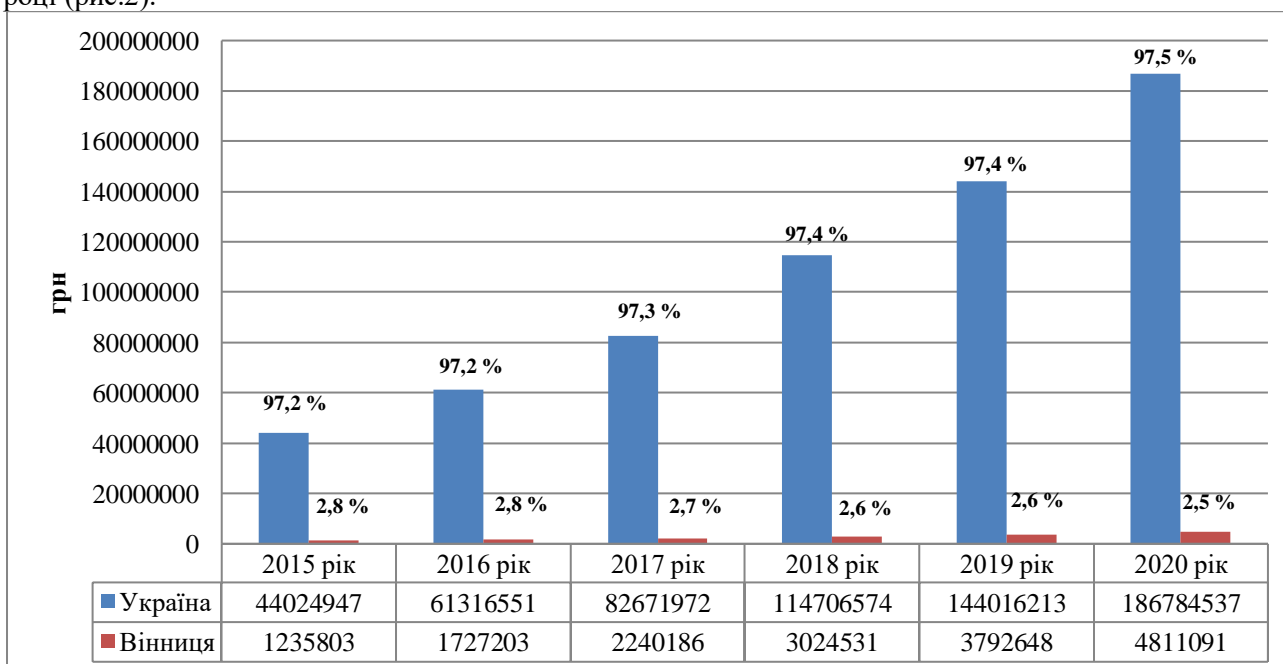

Рис. 2. Обсяг виготовленої та реалізованої ІТ-продукції в Україні та Вінницькому регіоні за 6 років (сформовано на основі даних [7-8])

Не дивлячись на значні темпи зростання обсягів виготовлення та реалізації продукції, витрати на інновації в галузі ІТ є незначними, про що свідчать статистичні дані Державної служби статистики. Так, у 2020 році, витрати на інновації в Україні за найбільш розповсюдженим КВЕДом 62 “Комп’ютерне програмування, консультування та пов’язана з ними діяльність” та КВЕДом 63 “Надання інформаційних послуг”, в цілому, склали 523,1 млн грн (з них 510,6 млн грн за КВЕДом 62 та 12,5 млн грн за КВЕДом 63). Цікаво, що тільки у 2018 році даного роду витрати, становили на 182,7 млн грн менше ніж у 2020 році. Однак, не дивлячись на помітне зростання, все ж витрати на інновації у комп’ютерній сфері та наданні інформаційних послуг не можна назвати значними, адже від загальних річних витрат на інновації в Україні, дана сфера займає тільки 2,2 %. [5; 9].

Висновки

Отже, зважаючи на результати дослідження за 6 останніх років, ІТ-галузі України та Вінницькому регіону притаманна позитивна тенденція до збільшення виготовленої та реалізованої продукції, а також прослідковується відповідне динамічне збільшення частки ІТ-ФОПів у загальній кількості. Дані показники характеризують і подальше зростання, за умови розвитку та формування інтелектуального капіталу, як невід’ємної частини державної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт ІТ Ukraine Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/the-association-presented-the-results-of-a-reputable-study-of-the-it-industry.html>
2. Демографічний щорічник "Населення України 2020 рік" Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/dem_2020.pdf
3. Лебедев Д. Аналіз ІТ-освіти у вишах України / Д. Лебедев, І. Самоходський // Офіційний сайт «Офіс ефективного регулювання BRDO» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/Analiz_IT_osvity_u_vyshah_Ukrai-ny_Print.pdf
4. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за 2020. Офіційний сайт НАЗЯВО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/doc/files/news/800/80073/Richnij-zvit-2020.pdf>
5. Офіційний сайт ІТ-Assotiation Vinnytsia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.it-vn.org.ua/it-vn-research>
6. Кількість діючих суб’єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів у 2014-2020 роках. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/kdsg_ved_15-20.xlsx
7. Обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) суб’єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів у 2014-2020 роках. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/ovpsg_ved_15-20.xlsx
8. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб’єктів господарювання за видами економічної діяльності у розрізі регіонів у 2014-2020 роках. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/pdsg/orpsg_ved_15-20.xlsx
9. Витрати на інновації за видами економічної діяльності (2018 та 2020 роки). Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2021/ni/rik/v_in_ved_20ue.xlsx

Діана Олександрівна Гладка – аспірантка кафедри ФІМ, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: fm.mof14b.hladka@gmail.com

Науковий керівник: **Ірина Юрївна Єпіфанова** – д.е.н., професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: epifanovairene@gmail.com,

Diana O. Hladka - Graduate student of the Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: fm.mof14b.hladka@gmail.com

Supervisor: **Iryna Yu. Epifanova** - ADr. of Sciences, Professor Department of Finances and Innovative Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: epifanovairene@gmail.com,